วัฒนธรรมทางภาษาในสาส์นสมเด็จ

Language Culture in San Somdej

ณัฐฐา ไตรเลิศ[1] | **Nattha Taileart**

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้เสนอให้เห็นวัฒนธรรมทางภาษา ในลักษณะของการแปรเปลี่ยนภาษาที่ปรากฏในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จกระทั่งถึงปัจจุบัน และการสัมผัสภาษาที่มีผลต่อการยืมคำภาษาอังกฤษในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ ผลการศึกษาพบว่า การแปรเปลี่ยนภาษาปรากฏทั้ง การใส่เครื่องหมายทัณฑฆาตในคำที่ยืมมาจากภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต การเพิ่มรูปและลดรูปคำที่ประวิสรรชนีย์ การไม่ใช้ไม้ไต่คู้ในคำที่ใช้ในปัจจุบัน และมีการใช้คำที่เขียนตามการออกเสียง ทั้งนี้เพื่อให้ง่ายในการสะกดคำ ส่วนการสัมผัสภาษานั้นพบว่า การสัมผัสภาษาด้วยวิธีการยืมคำนั้น มีการยืมคำมาใช้ในวิธีที่หลากหลายทั้งการทับศัพท์ การยืมคำภาษาอังกฤษมาใช้โดยเขียนภาษาเดิมปนกับข้อความในภาษาไทย และในขณะเดียวกันก็มีการแปลคำศัพท์เป็นภาษาไทย การแปลปนกับคำทับศัพท์ การแปลคำศัพท์ออกมาเป็นคำภาษาไทย และการตัดพยางค์ให้สั้นลง และเมื่อนำมาใช้แล้วก็มีการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำที่ยืมมานั้นให้ตรงกับบริบทของคำในภาษาไทยอีกด้วย วัฒนธรรมทางภาษาของสมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์แสดงให้เห็นลักษณะการนำเอาคำเหล่านั้นมาใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติของภาษาในยุคสมัยนั้น

คำสำคัญ : วัฒนธรรมทางภาษา การสัมผัสภาษา คำยืมภาษาอังกฤษ สาส์นสมเด็จ

Abstract

This academic paper considers an exchange of letters between two Thai princes, Prince Damrongrajanubhab and Prince Narisaranuvadtivong, between 1932 - 1943, and uses this exchange to illustrate etymological features

[1]Lecturer, Department of Thai language, Faculty of Education, Suratthani Rajabhat University

of the Thai language during the years leading up to the Second World War. The princes communicate through an idiosyncratic, hybrid language, referred to here as their language culture. Their language culture embodies two interesting and rather unique features. First, it provides a window into how the Thai language was evolving and changing during the period under consideration, and second, it shows the role that English loan words came to play in influencing this change. The results of the discourse analysis performed on the texts show how the changes manifested themselves in four principal ways: (1) the use of apostrophes for separating and emphasizing Pali and Sanskrit words; (2) variation in the number of consonants found surrounding vowels; (3) differences in modern day spellings through the omission of the contemporary short vowel marker or Maitaikhu (็) , and (4) a textual style that resembles and predates the refrains often encountered in today's karaoke music. Of particular interest is how borrowed words, particularly English words, were transformed in various ways both in terms of their orthography and their semantic denotative and connotative meanings. While some words retained their original English spellings, others were transliterated into Thai. Likewise, in terms of meaning some borrowed words maintained their original meanings while others were subject to either restrictive specificity or semantic expansion. Altogether, the princes' letters provide a remarkable glimpse into a fascinating period when the Thai language was undergoing considerable change.

Keywords: Language culture, Language contact, English loan words, San Somdej

ความนำ

การนำเอาคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาของตนเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่มักพบในทุกภาษา ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันทางเชื้อชาติ การติดต่อค้าขาย และลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่มีอาณาเขตติดต่อระหว่างกัน ซึ่งการที่

ภาษาหนึ่งรับเอาลักษณะใดก็ตามจากอีกภาษาหนึ่งเข้ามาใช้จนกลายเป็นลักษณะของตนนั้น เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติของภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่รู้สองภาษา มักจะยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในการติดต่อสื่อสารหรือใช้ปะปนอยู่ในภาษาของตน ปรากฏการณ์เช่นนี้ Amara Prasitratsin (1999: 92) เรียกว่า “การสัมผัสภาษา” (Language contact) ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติในสังคมหลายภาษาที่อุดมไปด้วยผู้รู้หลายภาษาและคนเหล่านี้พูดหลายภาษาสลับกันหรือปนกัน ภาษาแม่ของคนเหล่านี้และภาษาต่างประเทศที่ยืมเข้ามาใช้ในลักษณะปะปนกันนี้จึงมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ซึ่งลักษณะของการสัมผัสภาษานี้ Rattana Chantao (2011: 121 - 134) ได้กล่าวไว้ว่าเป็นลักษณะของการยืมคำเข้ามาใช้ในภาษาของตนเองด้วย

การสัมผัสภาษาเป็นการเปลี่ยนแปลงภาษาเนื่องจากการรับเอาลักษณะบางอย่างจากอีกภาษาหนึ่งเข้ามาใช้จนกลายเป็นลักษณะของตน ซึ่งการรับเอาภาษาใดก็ตามมาใช้นั้นอาจรับเอาวัฒนธรรมบางอย่างของภาษานั้นมาใช้ด้วย ดังที่ Unchalee Singhanoi (2005) อธิบายว่า การยืมภาษาเป็นลักษณะเด่นของการสัมผัสภาษา การยืมภาษา คือ การที่ภาษาหนึ่งนำเอาคำหรือลักษณะทางภาษาของอีกภาษาหนึ่งมาใช้ การยืมภาษามักเกิดในกรณีที่เมื่อชนต่างภาษาต่างวัฒนธรรมมีการติดต่อสัมผัสกัน กลุ่มที่มีวัฒนธรรมหรือความเป็นอยู่ที่ก้าวหน้าหรือเจริญน้อยกว่า มักจะรับเอาวัฒนธรรมบางอย่างจากกลุ่มที่เจริญมากกว่า เมื่อรับวัฒนธรรมภาษาก็จะติดตามไปด้วย กล่าวคือ คำที่ใช้เรียกสิ่งของ ความคิดที่รับเข้ามาใหม่ก็จะมีการนำมาใช้ด้วยเช่นกัน

พระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ นับว่าเป็นวรรณกรรมที่น่าสนใจอย่างยิ่ง ด้วยเป็นลายพระหัตถ์ที่สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงพระนิพนธ์ถึงกันในระหว่าง พ.ศ. 2457 - 2479 ซึ่งอยู่ตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว จนถึงการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศไทยมาเป็นระบอบประชาธิปไตย และในปี พ.ศ. 2476 ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เวลานั้นสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพเสด็จไปประทับอยู่ ณ ปีนัง ในขณะที่สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ประทับอยู่ที่เมืองไทยในฐานะผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน ทั้งสองพระองค์ได้มีลายพระหัตถ์ส่วนพระองค์พูดคุย เล่าเรื่อง แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดจากเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเวลานั้น เนื้อหาในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ

เต็มเปี่ยมไปด้วยความรู้ ความคิด ในลักษณะสหวิทยาการอันแสดงถึงความรอบรู้และความคิดอันสุขุมคัมภีรภาพของทั้งสองพระองค์ พระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ จึงมีความสำคัญในฐานะเอกสารทางประวัติศาสตร์ และข้อมูลทางภาษาและวรรณคดีไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน

ในบรรดาความรู้ด้านต่าง ๆ ที่ปรากฏในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จนั้น ความรู้ด้านภาษาเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่ง เนื่องจากสมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์ทรงเป็นปราชญ์ด้านภาษาทรงรอบรู้ทั้งภาษาไทยภาษาอังกฤษ จึงมีการนำเอาคำยืมภาษาอังกฤษเข้ามาใช้ปะปนกับภาษาไทยในลายพระหัตถ์ที่ทรงมีไปมาระหว่างกัน ซึ่งการนำเอาคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาของตนนั้นเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่มักพบในทุกภาษา ดังนั้นเพื่อให้เห็นวัฒนธรรมทางภาษาที่ปรากฏในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ ผู้เขียนจึงมุ่งนำเสนอลักษณะการใช้ภาษาของสมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์ที่มีลักษณะเปลี่ยนแปลงไปจากปัจจุบัน และการสัมผัสภาษาในลักษณะของการยืมคำภาษาอังกฤษที่ปรากฏในลายพระหัตถ์ของสมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์ ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ภูมิหลังสาส์นสมเด็จ

เป็นที่น่าสนใจว่า ลายพระหัตถ์ส่วนพระองค์ที่ทรงพระนิพนธ์ถึงกันนั้นเต็มเปี่ยมไปด้วยความรู้ ความคิด ในลักษณะสหวิทยาการอันแสดงถึงความรอบรู้และความคิดอันสุขุมคัมภีรภาพของทั้งสองพระองค์ พระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ จึงมีความสำคัญทั้งในฐานะเอกสารทางประวัติศาสตร์ และข้อมูลทางด้านภาษาวรรณกรรมไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ดังที่สำนักพิมพ์แพร่พิทยา ได้กล่าวถึงเหตุผลที่ผู้อ่านให้ความนิยมและชื่นชมพระนิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างมากว่า “เพราะสาส์นสมเด็จ เป็นเรื่องที่น่ารู้ น่าศึกษา เกี่ยวกับอักษรศาสตร์ ศิลปะ วรรณคดี โบราณคดี วัฒนธรรม และอื่น ๆ อีกเป็นอเนกประการ” (Praepittaya Publisher, 1914 - 1936: Preface)

คุณค่าในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จนั้น ถือเป็นขุมคลังแห่งความรู้ ดังที่ Prapoj Atsawawirunhakarn (2012) ได้แสดงทรรศนะที่มีต่อพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จไว้ในปาฐกถาเสาหลักของแผ่นดิน ชุดสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ เรื่องสาส์นสมเด็จ ความว่า เนื่องจากสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์และสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากพอ ๆ กันทรงรับราชการสนองพระเดชพระคุณอย่างเต็มกำลังความสามารถในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 แห่งราชวงศ์จักรี และสืบต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทั้งสองพระองค์จึงเป็นผู้ทรงภูมิความรู้

เป็นอย่างยิ่งในข้อราชการแผ่นดินอย่างทัดเทียมกัน (Declamation on Pillars of the land; the Prince Damrong Rajanubhab Series; Message of Princes: Online) นอกจากภูมิความรู้แล้วทั้งสองพระองค์ยังทรงมีชาติตระกูลที่เสมอกันและมีความสนิทสนมกันเป็นอย่างยิ่ง ดังที่ปรากฏในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ เมื่อครั้งที่สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ทรงพระนิพนธ์ถึง ด้วยความคิดคำนึงถึงสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เมื่อต้องอยู่ห่างไกลกัน ดังข้อความว่า

> "ได้รับลายพระหัตถ์ ลงวันที่ 23 เดือนก่อน รู้สึกมีใจเบิกบาน จนทำให้เกิดความสงสัยว่า เรื่องก็ไม่มีอะไรนอกจากความเป็นอยู่ในพระองค์โดยปกติเท่านั้น แต่ทำไมจึ่งทำให้ใจเบิกบาน แล้วก็ได้คำตอบในใจว่าเพราะคิดถึงฝ่าพระบาทมากเท่านั้นเอง เมื่อได้รับลายพระหัตถ์ก็ตัดความระลึกถึงให้หย่อนลงไปได้บ้าง เกล้ากระหม่อมกับทั้งแม่โตและลูกหลานอยู่สบายดีด้วยกันสิ้น ขอถวายบังคมมาแทบฝ่าพระบาท..."
>
> (Prince of Phraya Narisaranuwattiwong, 2003: 110)

อีกทั้งหากเกิดข้อปัญหาใด ๆ สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงได้มีจดหมายปรึกษาหารือบอกเล่าความรู้สึกและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ได้พบให้แก่กัน ดังเช่นในตอนหนึ่งเมื่อครั้งที่สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความแตกต่างของ "พงศาวดาร" และ "จดหมายเหตุ" จึงทรงพระนิพนธ์จดหมายไปทูลถามและสมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรา นุวัดติวงศ์ ก็ทรงพระนิพนธ์จดหมายตอบกลับเพื่อไขข้อปัญหานั้น ดังที่ปรากฏในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ ความว่า

> "...คำที่เรียกชื่อว่า "พงศาวดาร" เดิมทีจะหมายถึงแต่งบอกลำดับกษัตริย์ว่าองค์นั้นแล้วก็ถึงองค์นั้น เสวยราชปีไร สวรรคตปีไร องค์ไหนสืบต่อเปนพระโอรสพระอนุชาองค์ไหนเท่านั้นเอง "จดหมายเหตุ" นั้น เปนจดเรื่องราวที่มีขึ้น อาจเปนเรื่องอะไรก็ได้ แต่เพราะเหตุที่เกิดขึ้นนั้น ต้องจดอ้างว่าเกิดเมื่อไรแผ่นดินไหน พงศาวดารกับจดหมายเหตุจึงไปรวมกันเข้า เปนพงศาวดารอย่างใหม่ขึ้น..."
>
> (Prince of Phraya Narisaranuwattiwong Foundation, Krom Phraya Damrong Rajanubha Foundation and Kurusapha Trade Organization (Collector), 2003: 80)

ในบรรดาความรู้ต่าง ๆ ความรู้ทางด้านภาษาในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จนั้น นับเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่ง ทั้งการอธิบายคำศัพท์ ที่มา และความหมายซึ่งปรากฏให้เห็นความรอบรู้ทางด้านภาษาของ สมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์ซึ่งเต็มเปี่ยมไปด้วยความรู้และประสบการณ์ที่ขว้างขวาง ดังที่สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงพระวินิจฉัยคำว่า “บัณฑูร” นั้นแท้จริงแล้วไม่ได้มาจากภาษามคธและภาษาสันสกฤตอย่างที่หลายคนเข้าใจ แต่เป็นคำที่มาจากภาษาเขมร ดังที่ปรากฏในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ ความว่า

> “...บัณฑูร คำนี้ไม่มีในภาษามคธและสันสกฤต ภาษามคธมีแต่ ปณฺฑุ แปลว่า เหลืองอ่อน ภาษาสันสกฤตมีแต่ ปณฺฑร แปลว่าขันที ไม่เข้าเรื่อง แท้จริงคำนี้เป็นคำเขมร เขาเขียนบันทูล ฝรั่งเศสแปลว่าคำสั่งพระราชา เป็นแปลตามความหมาย ถ้าจะแปลตามศัพท์แล้วก็อ้อมค้อมไป บัน แปลว่า ทำให้ ทูล แปลว่า วางไว้เหนือหัว ทำให้วางไว้เหนือหัว ทำให้รับไว้ด้วยหัว ก็ได้แต่คำสั่งนั้นเอง...”
>
> (Prince of Phraya Narisaranuwattiwong Foundation, Krom Phraya Damrong Rajanubha Foundation and Kurusapha Trade Organization (Collector), 2003: 80)

ความรู้ในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จนั้น ปรากฏไว้หลากหลายแขนง นับว่าเป็นหนังสือที่ทรงคุณค่ายิ่ง ตามที่ Prapaporn Thanakittikasame (1999: 2) ได้กล่าวถึงพระอัจฉริยภาพของสมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์ว่าทรงแสดงพระดำริ วินิจฉัย และวิจารณ์รวมทั้งสันนิษฐานเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าในศาสตร์ต่าง ๆ ได้หลายแขนง โดยเฉพาะข้อมูลทางด้านภาษา พระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ จึงมีคุณค่าอย่างยิ่งในฐานะที่เป็นคลังข้อมูลด้านภาษา

สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ได้ทรงประกอบพระกรณียกิจด้านต่าง ๆ ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารประเทศ อีกทั้งยังทรงเป็นที่ไว้วางพระราชหฤทัยในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงริเริ่มและวางรากฐานการดำเนินงานของกิจการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอสมุดแห่งชาติ ทรงพระนิพนธ์หนังสือ ตำราต่าง ๆ ทั้งทางด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา ทรงดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมธรรมการ (ปัจจุบันคือ กระทรวงศึกษาธิการ) (Office of the Permanent Secretary for Interior: Online) ทรงมีความรอบรู้ทางด้านการศึกษาและวิชาการเป็นอย่างยิ่งและได้รับการถวายนามให้เป็น “พระบิดาแห่งประวัติศาสตร์ไทย” ถือได้ว่าสมเด็จฯ

กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงเป็นกำลังสำคัญของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในการพัฒนาประเทศ สำหรับสมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์นั้น พระองค์ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ในขณะที่เสด็จประทับยังต่างประเทศ อีกทั้งทรงมีความเชี่ยวชาญด้านศิลปะแขนงต่าง ๆ กล่าวได้ว่า สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ และสมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทั้งสองพระองค์เป็นผู้ทรงคุณแก่บ้านเมืองในระยะเวลานั้น

การรับราชการในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้นกล่าวได้ว่าเป็นช่วงที่มีการสัมผัสภาษากับภาษาต่างประเทศมากขึ้น เนื่องจากทรงรับเอาแนวคิดและวิทยาการต่าง ๆ จากตะวันตกเพื่อนำมาปฏิรูปการศึกษาและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบ้านเมือง จึงส่งผลให้ในระยะเวลานั้นเกิดการยืมคำภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้อย่างแพร่หลาย และสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพในฐานะอธิบดีกรมธรรมการในเวลานั้น ทรงเน้นการขยายการศึกษาให้แพร่หลายเพื่อผลิตบุคลากรที่มีความรู้เข้ารับราชการ และให้ราษฎรมีความรู้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ โดยใช้วัดเป็นสถานศึกษาและมีพระเป็นครูสอน (Office of the Royal Society: Online)

จนเมื่อถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเริ่มการบัญญัติศัพท์อย่างจริงจัง ดังที่ Aekkarat Udumporn (2010: 101) ได้อธิบายสถานการณ์การใช้ภาษาไทยในช่วงนั้นไว้ว่า เจ้านายหลายพระองค์ทรงสนพระทัยในการคิดศัพท์ใหม่จากคำยืม ดังปรากฏในพระดำริของพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ความว่า “...เราจะต้องหาคำใหม่ที่เหมาะสมมาใช้สำหรับแสดงความหมายแห่งความคิดในอารยธรรมนั้นถ่ายให้แก่ประชาชนของเรา ครั้นเราจะใช้ทับศัพท์ ก็ได้แต่เฉพาะศัพท์ในวิชาการ ถ้าเป็นศัพท์ที่จะต้องไปถึงประชาชนเพื่อให้ประชาชนทั่วไปเข้าใจ และใช้ในชีวิตความรู้สึกนึกคิดของเราด้วยแล้ว เราจะต้องหาคำที่มีมูลในภาษาไทยมาแล้วนำออกใช้ โดยให้มีความหมายใหม่ตามที่เราต้องการ...” ดังนั้นการที่สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ประทับอยู่ที่ประเทศไทย ประกอบกับพระองค์ทรงเป็นปราชญ์ทางภาษาจึงน่าจะทรงได้รับกระแสตื่นตัวดังกล่าวข้างต้นเกี่ยวกับการสร้างคำศัพท์ขึ้นมาใช้แทนคำยืมภาษาอังกฤษด้วย

การแปรเปลี่ยนวัฒนธรรมทางภาษาจากสาส์นสมเด็จถึงปัจจุบัน

ลักษณะการใช้ภาษาของสมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์ในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จมีลักษณะที่แตกต่างไปจากปัจจุบัน ซึ่งมีข้อสังเกตดังนี้

1. การใส่เครื่องหมายทัณฑฆาตในคำที่ยืมมาจากภาษาบาลี และภาษาสันสกฤต ดังตัวอย่าง

> "...อันนี้เปนองค์ศีลที่มีจดหมายทูล**ปรารถนา**ด้วยนึกว่าแบบเครื่องเฝ้านั้นเอง..."
> (Prince of Phraya Narisaranuwattiwong Foundation, Krom Phraya Damrong Rajanubha Foundation and Kurusapha Trade Organization (Collector), 2003: 115)

> "...ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายเห็นว่า**กุลบุตร์**กุลธิดาสมัยใหม่เป็นอันมาก ย่อมไม่เอาใจฝักใฝ่ในพระพุทธศาสนา..."
> (Prince of Phraya Narisaranuwattiwong Foundation, Krom Phraya Damrong Rajanubha Foundation and Kurusapha Trade Organization (Collector), 2003: 154)

> "...ทีหลังมาได้ขอให้กรมแผนที่ไป**ชันสูตร์**ได้ความเปนแน่นอนว่าลำน้ำเมืองนครปฐมนั้น เปนลำน้ำเดียวกันกับที่ตั้งเมืองกำแพงแสน..."
> (Prince of Phraya Narisaranuwattiwong Foundation, Krom Phraya Damrong Rajanubha Foundation and Kurusapha Trade Organization (Collector), 2003: 184)
>
> "...ครั้นฝรั่งเศสเกิดรบกับอังกฤษ ๆ ได้**อาณาเขตต์**ของฝรั่งเศสในอินเดียแทบทั้งหมด..."
> ((Prince of Phraya Narisaranuwattiwong Foundation, Krom Phraya Damrong Rajanubha Foundation and Kurusapha Trade Organization (Collector) 2003: 31)

การใส่เครื่องหมายทัณฑฆาตในคำที่ยืมมาจากภาษาสันสกฤต เช่น คำว่า ปรารถนา กุลบุตร์ ชันสูตร์ คำที่ยืมมาจากภาษาบาลี เช่น คำว่า อาณาเขตต์ เพื่อไม่ออกเสียงพยัญชนะที่ใส่เครื่องหมายทัณฑฆาตนั้นเพื่อสะดวกในการออกเสียง และยังคงรักษารากศัพท์เดิมไว้

2. การเพิ่มรูปและลดรูปคำที่ประวิสรรชนีย์

> "...เดิมหมายจะโทรเลขถวายพระพร ครั้นเขียนร่างดูก็กลับเห็นว่าพรที่จะถวายไม่สมแก่จะส่งทางโทรเลข จึงเขียนจดหมาย**ฉะบับ**นี้ถวายพระพรกับทั้งขอเพิ่มอำนวยพรแก่คุณโตและพระวงศทั้งหลาย ให้มีความสุขในปีใหม่ด้วย"
> ((Prince of Phraya Narisaranuwattiwong Foundation, Krom Phraya Damrong Rajanubha Foundation and Kurusapha Trade Organization (Collector), 2003: 3)

> "จะทูลในที่นี้แต่**ฉะเพาะ**ศัพท์ซึ่งพบในโคลงดั้นของสมเด็จพระปรมานุชิตฯ ครั้งหนึ่งเรียกชื่อเขา "สิพพนิมตร" ซึ่งเปนที่ไปเอาหินมาใช้ในการทำวัดแห่งหนึ่ง เขานี้อยู่ในแขวงจังหวัดลพบุรี"
> ((Prince of Phraya Narisaranuwattiwong Foundation, Krom Phraya Damrong Rajanubha Foundation and Kurusapha Trade Organization (Collector), 2003: 5)

> "ตามที่มีชื่ออยู่หัวลานนั้นคงจะบรรจุลานทองนั้นลงใน**ผะอบ**อัฏฐิลานทองสำรับหนึ่งจะต้องมีสองหรือสามใบ คงจะซ้อนกันม้วนไว้และคงมีหลายม้วนหลายชื่อ จึ่งจารึกชื่อไว้หัวลาน"
> (Prince of Phraya Narisaranuwattiwong Foundation, Krom Phraya Damrong Rajanubha Foundation and Kurusapha Trade Organization (Collector), 2003: 11)

แต่เดิมในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จมีการใช้คำที่ประวิสรรชนีย์ เช่นคำว่า ฉะบับ ฉะเพาะ ผะอบ ซึ่งในปัจจุบันมีการลดรูปประวิสรรชนีย์ โดยใช้คำว่า ฉบับ เฉพาะ ผอบ

> "...ศาลากลาง เปนที่สำหรับชำระความและประชุมกรมการกับมี**ตราง**ขังคนโทษอีกหลัง ๑..."
> (Prince of Phraya Narisaranuwattiwong Foundation, Krom Phraya Damrong Rajanubha Foundation and Kurusapha Trade Organization (Collector), 2003: 63)

> "...ทำให้ช้างแล่นเลี้ยวไม่คล่อง ถึงหากจะขืนขับแล่นเลี้ยวไปที่แรกฉัตรจะต้องหัก**สบั้น**ไปก่อน..."
> (Prince of Phraya Narisaranuwattiwong Foundation, Krom Phraya Damrong Rajanubha Foundation and Kurusapha Trade Organization (Collector), 2003: 80)

ในขณะเดียวกันคำที่ไม่ประวิสรรชนีย์ในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ เช่น คำว่า สดวก สบั้น ปัจจุบันมีการเพิ่มรูปประวิสรรชนีย์ โดยใช้คำว่า สะดวก สะบั้น

3. ไม่ใช้ไม้ไต่คู้

> "...เมือง**ภูเกต**นั้น เดิม**เปน**เมืองขึ้นของเมืองถลาง แต่**เปน**ที่มีแร่ดีบุกมากทั้งอยู่ใกล้ตลาดที่เมืองปีนัง..."
> (Prince of Phraya Narisaranuwattiwong Foundation, Krom Phraya Damrong Rajanubha Foundation and Kurusapha Trade Organization (Collector), 2003: 95)

ในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จนั้น จะไม่ใช้ไม้ไต่คู้ในคำที่ใช้ในปัจจุบันเช่นคำว่า ภูเกต เปน ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าสามารถออกเสียงได้ทั้งเสียงยาวและเสียงสั้น (Sureenate Jaratjarungkiat, 2012: 111) ซึ่งแตกต่างจากในปัจจุบันที่มีรูปเขียนเดียวคือ ภูเก็ต เป็น และออกเสียงสั้นได้อย่างเดียว เพราะสะกดด้วยสระ เอะ เมื่อมีการสะกดวิสรรชนีย์จะเปลี่ยนรูปเป็นไม้ไต่คู้

4. คำที่เขียนตามการออกเสียง

> "...ส่วนการเล่นละครนั้น น่าสันนิษฐานว่าพวกถือพระพุทธ**สาสนา**เอาอย่างพวกฮินดูมาเล่นบ้าง ด้วยเห็นว่าเปนอุบายดีที่ทำให้เกิดเลื่อมใส..."
> (Prince of Phraya Narisaranuwattiwong Foundation, Krom Phraya Damrong Rajanubha Foundation and Kurusapha Trade Organization (Collector), 2003: 5)

> "...ผ่านไปในวัดเห็นเขากำลังปลูกโรงโกงต่าง ๆ ถามได้ความว่าเปนโรงหนัง **โรงละคอน** เครื่องมโหรศพ จะมีในงานไหว้พระบาทซึ่งพระครูจัดพ่วงเข้ากับวิศาขบูชา..."
> (Prince of Phraya Narisaranuwattiwong Foundation, Krom Phraya Damrong Rajanubha Foundation and Kurusapha Trade Organization (Collector), 2003: 39)

ในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ มีการใช้คำที่เขียนตามการออกเสียง เช่น คำว่า สาสนา โรงละคอน เพื่อให้ง่ายในการสะกดคำ ซึ่งต่างจากปัจจุบันใช้ว่า ศาสนา โรงละคร

จากการสังเกตลักษณะการใช้ภาษาของสมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์ในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ มีลักษณะที่แตกต่างไปจากปัจจุบันทั้ง การใส่เครื่องหมายทัณฑฆาตในคำที่ยืมมาจากภาษาบาลี ภาษาสันสกฤตเพื่อรักษารากศัพท์เดิมไว้ การเพิ่มรูปและลดรูปคำที่ ประวิสรรชนีย์ ไมใช้ไม้ไต่คู้ในคำที่ใช้ในปัจจุบัน และมีการใช้คำที่เขียนตามการออกเสียง เพื่อให้ง่ายในการสะกดคำ ซึ่งลักษณะการใช้ภาษาของสมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์ทำให้เห็นลักษณะและวิธีการใช้ภาษาไทยในอดีตซึ่งมีความแตกต่างไปจากปัจจุบัน

การสัมผัสภาษาในสาส์นสมเด็จ

การสัมผัสภาษาเป็นการเปลี่ยนแปลงภาษาเนื่องจากการรับเอาลักษณะบางอย่างจากอีกภาษาหนึ่งเข้ามาใช้จนกลายเป็นลักษณะของตน ดังที่ Unchalee Singhanoi (2005) อธิบายว่า การยืมภาษาเป็นลักษณะเด่นของการสัมผัสภาษา การยืมภาษา คือ การที่ภาษาหนึ่งนำเอาคำหรือลักษณะทางภาษาของอีกภาษาหนึ่งมาใช้

การยืมคำมาใช้นั้นเกิดขึ้นจากการยืมวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลเหนือกว่ามาใช้จนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางภาษา รวมทั้งความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันทางเชื้อชาติ และลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่มีอาณาเขตติดต่อระหว่างกัน การอพยพย้ายถิ่นฐานทางประวัติศาสตร์ การเจรจาทางการทูต การติดต่อค้าขาย เทคโนโลยีและการศึกษาก็เป็นสาเหตุสำคัญในการยืมคำจากภาษาเหล่านั้นมาใช้

ในลายพระหัตถ์ที่สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ และสมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงพระนิพนธ์ถึงกันปรากฏว่าสมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์มีวิธีการยืมคำภาษาอังกฤษมาใช้หลากหลายวิธี คือ การทับศัพท์ การเขียนภาษาเดิมปนกับข้อความในภาษาไทย การแปลคำศัพท์ปนกับการทับศัพท์ แปลศัพท์ และการตัดพยางค์ ดังนี้

1. วิธีการทับศัพท์ คือ การใช้คำยืมภาษาอังกฤษแต่เขียนด้วยคำในภาษาไทย โดยการถอดเสียงคำทับศัพท์ให้ใกล้เคียงหรือเหมือนกับภาษาเดิมให้มากที่สุด (Lakkhana Phompan, 2011: 39 - 40) ในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ สมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์นิยมใช้วิธีการทับศัพท์มากที่สุด ดังเช่น คำว่า “อะแควเรียม” มาจากคำว่า “Aquarium” ดังที่ปรากฏในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ ความว่า

> “...แม้ในตัวสนามเองก็ปล่อยให้ปลูกสร้างเรือนโรงอะไร ลงหลายอย่าง ตรงที่ยังว่างก็ทิ้งราวกับที่ร้างน่าเสียดายมี**อะแควเรียม** ที่เลี้ยงปลาต่าง ๆ ตั้งขึ้นใหม่แห่งหนึ่งน่าดู แต่ก็ไม่ใหญ่โตเท่าใดนัก...”
>
> (Prince Damrong Rajanubhab, 2003: 181)

การยืมคำภาษาอังกฤษในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ นั้น สมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์นิยมใช้วิธีการทับศัพท์มากที่สุด ซึ่งน่าจะเกิดจากการที่สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ และสมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงเป็นผู้รู้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดีสามารถพูดภาษาไทยและภาษาอังกฤษสลับกันหรือปนกันได้ ทำให้ภาษาอังกฤษเข้ามามีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันในสาส์นสมเด็จ อีกทั้งช่วงระยะเวลาที่มีลายพระหัตถ์ติดต่อสื่อสารกันนั้น สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพได้ประทับอยู่ที่ปีนังมาเป็นเวลานาน (พ.ศ. 2476 - 2485) ทรงมีความคุ้นเคยกับการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันเป็นอย่างมาก จึงทรงนำคำภาษาอังกฤษมาใช้ปะปนหรือสลับกับภาษาไทย ซึ่งการใช้คำทับศัพท์ของสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพนั้นมักเป็นคำที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน

ในการใช้คำยืมภาษาอังกฤษด้วยวิธีการคำทับศัพท์ของสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพนั้น เป็นไปได้ว่าอาจเกิดจากความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันจึงนำเอาคำทับศัพท์เหล่านั้นมาใช้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Wilaiwan Kanitthanan (1983: 129) ที่กล่าวถึงสาเหตุของการยืมคำภาษาหนึ่งมาใช้ในอีกภาษาหนึ่งว่า “เกิดจากการที่คนต่างภาษากันอยู่ร่วมในสังคมเดียวกันมานาน มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมากในชีวิตประจำวันจึงเกิดการหยิบยืมกันขึ้น” และวิธีการยืมคำที่สะดวกและรวดเร็วที่สุดสำหรับผู้ที่รู้สองภาษาเป็นอย่างดีคือ การยืมโดยวิธีการทับศัพท์ เพราะไม่ต้องเสียเวลา

คิดคำขึ้นใหม่ดังที่ Pranee Kullawanich, Kanlaya Thinksapat, Sudapron Laksaniyanawin, and Amara Prasithrathsint (2001: 61) ได้กล่าวว่า “วิธีการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้นั้นมีมากกว่าหนึ่งวิธี การยืมคำแบบทับศัพท์เป็นวิธีการหนึ่งซึ่งง่ายที่สุด สะดวก และรวดเร็วที่สุด”

2. การเขียนภาษาเดิมปนกับข้อความในภาษาไทย คือ การยืมคำภาษาอังกฤษเข้ามาใช้ในภาษาไทยโดยการเขียนภาษาเดิมปนกับข้อความในภาษาไทย (Lakkhana Phompan, 2011: 40) โดยวิธีการยืมนี้สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงยืมคำภาษาอังกฤษมาใช้โดยเขียนภาษาเดิมปนกับข้อความในภาษาไทยและในขณะเดียวกันก็มีการแปลคำศัพท์เป็นภาษาไทยด้วย โดยใช้ร่วมกันไป ดังที่ปรากฏในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ ความว่า

> “...แก่นของศาสนาไม่ว่าชาติใด ๆ ต้องถือ **God คือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ไม่เห็นไม่เข้าถึง** ว่าให้ตรงก็คือ “ผี” ด้วยกันทั้งนั้น พระพุทธเจ้าเราแม้จะว่าไม่ใช่ผี = ก็แต่ผู้รู้ ส่วนคนทั่วไปถือเป็น “ผี” อ้อนวอนบนบานกันอยู่เปนนิตย์...”
> (Prince of Phraya Narisaranuwattiwong Foundation, Krom Phraya Damrong Rajanubha Foundation and Kurusapha Trade Organization (Collector), 2003: 135)

ในคำว่า **“God”** สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ได้แปลความหมายคำว่า **“God”** ไว้ร่วมกัน หมายถึง **“สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ไม่เห็นไม่เข้าถึง”** ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความมีพระอัจฉริยภาพ และความเอาใจใส่ทางด้านการใช้ภาษาของพระองค์เพื่อให้ผู้อ่านที่ไม่เข้าใจภาษาสามารถเข้าใจความหมายของคำยืมได้ง่าย

จากการศึกษาวิธีการยืมคำภาษาอังกฤษมาใช้และแปลคำศัพท์เป็นภาษาไทยประกอบร่วมด้วยนั้นอาจสรุปได้ว่า ผู้ใช้การยืมคำโดยวิธีนี้อาจมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งในลายพระหัตถ์ของสมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์นั้น สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงใช้วิธีการนี้ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าการที่พระองค์ทรงใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษและแปลคำภาษาไทยไว้กำกับด้วยนั้นก็เพื่อสร้างความเข้าใจให้ตรงกับ

สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ที่ประทับอยู่เมืองไทยและเพื่ออธิบายคำศัพท์ภาษาอังกฤษให้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งความเห็นดังกล่าวนี้ได้สอดคล้องกับความเห็นของ Wanlaya Wimookthalob (1970: 161 - 190) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของวิธีการการยืมคำมาใช้และแปลคำศัพท์เป็นภาษาไทยประกอบร่วมด้วย ว่าเป็นการพัฒนามาจากการยืมโดยวิธีการทับศัพท์ ซึ่งเกิดขึ้นหลังจากความเจริญทางวัตถุมีมากขึ้นการใช้คำทับศัพท์จึงมีการเปลี่ยนแปลงไป คำที่สมัยก่อนใช้เป็นคำทับศัพท์ปัจจุบันอาจใช้เป็นคำอธิบายหรือการแปลแทน ซึ่งลักษณะการพูดภาษาอังกฤษปนไทยนี้ผู้ใช้ต้องพูดได้หลายภาษาและมีความเข้าใจในภาษานั้น ๆ ด้วย

3. วิธีการแปลคำศัพท์ปนกับการทับศัพท์ คือ การนำคำภาษาอังกฤษเข้ามาใช้ในภาษาไทย โดยการนำวิธีการแปลศัพท์และวิธีการทับศัพท์มาใช้ร่วมกัน โดยมีการแปลคำภาษาเดิมบางส่วนร่วมกับการทับศัพท์บางส่วน (Lakkhana Phompan, 2011: 39 - 40) ดังที่ปรากฏในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ ความว่า

> “...บาญชีการงานต่าง ๆ ที่ได้ตั้งโต๊ะนั้น ถ้าคนที่ไม่ใช่นักเลงเล่นโต๊ะอ่านจะมืดมนอนธการนักในชื่อชนิดโต๊ะ... ชนิดโต๊ะที่ได้จัดตั้งนั้นครั้นถึงงานเล็กน้อยไม่ควรแก่ที่จะตั้งโต๊ะใหญ่ฤๅที่ไม่พอ จึงจัดตั้งโต๊ะตัวเดียวซึ่งควรจะเรียกว่าโต๊ะเล็ก แต่ไม่เรียกเช่นนั้นเพราะทรงเลือกชิ้นเล็ก ๆ ทำโต๊ะ**มิเนียเชอ**ขึ้นตั้งงานข้างใน เรียกว่าโต๊ะเล็กมีเสียแล้วจึงเรียกว่าโต๊ะโขก อาไศรยเหตุตามที่พระญวณสวดกงเต๊กแกโขกเปรี้ยง ๆ เห็นอยู่ด้วยกันเล่าแปลไปตามทำนองนี้ดูก็จะสนุกดี...”
> (Prince of Phraya Narisaranuwattiwong Foundation, Krom Phraya Damrong Rajanubha Foundation and Kurusapha Trade Organization (Collector), 2003: 87)

วิธีการแปลคำศัพท์ปนกับการทับศัพท์ ในพระนิพนธ์นั้น สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงนิพนธ์ถึงกับสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพเพื่อปรึกษาหารือในเรื่องการตั้งชื่อเรียกโต๊ะต่าง ๆ เพื่อให้เข้าใจความหมายได้ง่ายขึ้น

จากการสังเกตวิธีการแปลคำศัพท์ปนกับการทับศัพท์ ในลายพระหัตถ์ที่ทรงเขียนโต้ตอบกันนั้น อาจเป็นไปได้ว่าสมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ พระองค์ประทับอยู่ที่ประเทศไทยและทรงเป็นปราชญ์ทางภาษาผู้หนึ่งน่าจะทรงเห็นความสำคัญของการธำรงอัตลักษณ์ทางภาษาของชาติ ทำให้ทรงใช้คำยืมแปลปนทับศัพท์มาก ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้เป็นพัฒนาการของวิธีการยืมคำภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้ในภาษาในระยะต่อมา หลังจากที่มีการยืมคำมาได้ระยะหนึ่ง เจ้าของภาษามักจะหาคำมาใช้แทนคำยืมนั้น แต่ยังหาคำที่เหมาะสมลงตัวไม่ได้จึงใช้วิธีการแปลปนทับศัพท์แทน ความคิดในการธำรงอัตลักษณ์ภาษาของชาตินั้นเป็นความคิดสากลของทุกชาติทุกภาษาไม่ว่าจะเป็นยุคใดสมัยใด สอดคล้องกับคำกล่าวของ Amara Prasithrathsint (1999: 94 - 96) ที่ว่า “การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยเกิดขึ้นในคนไทยที่พูดภาษาอังกฤษได้เป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับประเทศไทยมีนโยบายสนับสนุนให้คนไทยใช้คำไทยแทนที่จะใช้การทับศัพท์ตรง ๆ จึงทำให้เกิดการใช้ภาษาอังกฤษปนกับคำไทย”

4. วิธีการแปลศัพท์ คือ การยืมคำภาษาอังกฤษเข้ามาใช้ในภาษาไทยโดยการแปลความหมายคำศัพท์แบบคำต่อคำ (Lakkhana Phompan, 2011: 39 - 40) วิธีดังกล่าวพบในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ ดังนี้

> “ตามที่ฝ่าพระบาททรงพระปรารภ ในการเสด็จไปเที่ยวทางทะเลด้วยเรือเดิรเลียบฝั่ง จะได้รับความรำคาญในการขนสินค้ามากน้อยเพียงใดนั้น เกล้ากระหม่อมได้เก็บความตาม**จดหมายรายวัน** อันได้จดไว้เมื่อคราวเกล้ากระหม่อมไปนั้นมาถวายให้ทรงทราบ เพื่อได้ทรงหยั่งถึงว่าเขาไปจอดที่ไหนบ้าง เปนเวลานานเท่าไร และมีของประทุกมากน้อยเพียงไร ที่ซึ่งจะมีของประทุกมาก ในระหว่างกรุงเทพฯ ไปสงขลาเห็นจะเปน 4 แห่งเท่านั้น...”
> (Prince of Phraya Narisaranuwattiwong Foundation, Krom Phraya Damrong Rajanubha Foundation and Kurusapha Trade Organization (Collector), 2003: 83)

จากพระนิพนธ์ข้างต้น สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ทรงพระนิพนธ์จดหมายถึงสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ โดยมีคำว่า “จดหมายรายวัน” ปรากฏซึ่งคำนี้ได้แปลความหมายมาจากคำภาษาอังกฤษ คือคำว่า “Daily mail” ซึ่งหมายถึง จดหมายรายวัน หรือ จดหมายประจำวัน

จากการสังเกตวิธีการแปลศัพท์ของสมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์ อาจเป็นไปได้ว่าการแปลคำศัพท์แล้วนำมาใช้นั้นอาจไม่ใช่เรื่องง่าย สะดวก รวดเร็ว เพราะต้องอาศัยระยะเวลาพอสมควรในการคิดคำขึ้นใหม่โดยใช้วิธีการในภาษาของตนเพื่อให้ได้ความหมายที่ตรงกัน ซึ่งทำให้เห็นว่าการยืมคำด้วยวิธีนี้จะต้องอาศัยเวลาแต่ก็จะทำให้คนที่ไม่รู้ภาษาอังกฤษสามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์คำนั้นได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ Pranee Kullawanich, Kanlaya Thinksapat, Sudapron Laksaniyanawin, and Amara Prasithrathsint (2001: 64 - 65) ได้กล่าวถึงการยืมแปลศัพท์สรุปความได้ว่า การยืมแบบแปลศัพท์เป็นลักษณะการยืมที่อยู่กึ่งกลางระหว่างการยืมแบบทับศัพท์ การยืมวิธีนี้เป็นการนำคำศัพท์ภาษาต่างประเทศพร้อมความหมายเข้ามาใช้โดยตรง โดยใช้วิธีการสร้างคำขึ้นใหม่ให้มีความหมายตรงกับคำภาษาต่างประเทศโดยใช้วิธีการในภาษาของตน แต่มักกินเวลาและไม่ทันการ

5. วิธีการตัดพยางค์ คือ การยืมคำภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้ในภาษาไทยโดยการเขียนตัดคำหรือย่อคำลง (Thitirat Raksasi, 2008: 29) ซึ่งวิธีดังกล่าวพบในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ ดังนี้

> “....ในเวลานี้หัวหินคนกำลังมาก เรือนบรรดามีดูเหมือนจะมีคนอยู่ทั้งหมด เย็น ๆ มีคนเกลื่อนไปทั้งหาดเหนือตอนที่หม่อมฉันอยู่และหาดใต้ตอนที่ท่านเสด็จประทับ ได้ลองนั่งสังเกตดู คนเดินผ่านไปมาที่เขื่อนโฮเตล ไม่ใคร่มีใครที่รู้จักนัก ด้วยมักมีแต่หนุ่มสาวคราวหลาน หนุ่มก็เปน**แยนแมน** สาวก็มักชอบนุ่งกางเกงปิยามาอย่างนางหนังฉายเปนพื้น...”
>
> (Prince of Phraya Narisaranuwattiwong Foundation, Krom Phraya Damrong Rajanubha Foundation and Kurusapha Trade Organization (Collector), 2003: 125)

จากพระนิพนธ์ข้างต้น ปรากฏเมื่อครั้งที่สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ประทับอยู่ที่หัวหิน พระองค์ได้สังเกตชายหญิงหนุ่มสาวที่มาเที่ยว จึงได้พระนิพนธ์จดหมายถึงสมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ในพระนิพนธ์ปรากฏคำว่า “แยนแมน” ซึ่งตัดพยางค์มาจากคำว่า Gentleman หมายถึง สุภาพบุรุษ ผู้มีสกุลสูง สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงใช้คำว่า “แยนแมน” ในความหมายทำนองว่า เป็นชายหนุ่มที่มีความเป็นสุภาพบุรุษ การยืมคำโดยวิธีการนี้ทำให้ทราบว่าสมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์ทรงมีความรอบรู้ในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี เพราะเมื่อตัดพยางค์ออกไปแล้วยังสามารถเข้าใจความหมายของคำที่ยืมมาได้

จากการสังเกตวิธีการยืมคำโดยการตัดพยางค์ใดพยางค์หนึ่งออกไปในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ คำที่สมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์ใช้ มักเป็นคำศัพท์เฉพาะวงการนั้น ผู้พูดและผู้ฟังต้องอยู่ในวงการวิชาชีพเดียวกันหรือมีความรู้ในภาษาอังกฤษเป็นอย่างดีเท่าเทียมกันจึงจะสามารถสื่อสารกันได้ซึ่งส่วนใหญ่มักจะสื่อสารกันในภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน ดังที่ Thongsuk Ketroj (2003: 97) กล่าวว่าการยืมคำโดยตัดพยางค์มักใช้ในภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน

สมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์นั้น ใช้วิธีการยืมคำภาษาอังกฤษในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ ได้อย่างหลากหลายวิธี ทั้งวิธีการทับศัพท์ วิธีการยืมคำภาษาอังกฤษมาใช้โดยเขียนภาษาเดิมปนกับข้อความในภาษาไทยและในขณะเดียวกันก็มีการแปลคำศัพท์เป็นภาษาไทย วิธีการแปลปนกับคำทับศัพท์ วิธีการแปลคำศัพท์ออกมาเป็นคำภาษาไทย และวิธีการตัดพยางค์ให้สั้นลง ซึ่งในแต่ละวิธีที่สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ และสมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ใช้นั้นได้แสดงให้ทราบถึงความรู้ความสามารถและความเป็นอัจฉริยภาพทางด้านภาษาของสมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์ที่ทรงมีไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน

นอกจากการยืมคำโดยวิธีการรับคำมาใช้แล้วสิ่งที่น่าสนในอีกประการหนึ่งของการสัมผัสภาษาคือการยืมความหมาย ซึ่งจากการสังเกตความหมายของคำยืมภาษาอังกฤษที่ปรากฏในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จนั้น มักเป็นคำยืมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ สิ่งของ และเทคโนโลยี ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาใหม่สำหรับสังคมไทยในสมัยนั้น ซึ่งเป็นผลมาจากการรับวัฒนธรรมตะวันตกหรือการหลั่งไหลของกระแสวัฒนธรรมตะวันตกที่เข้ามา ซึ่ง Wilailekha Thawronthanasan (2002: 70 - 71) ได้กล่าวถึงการรับเอานวัตกรรม

ทันสมัยตะวันตกเข้ามาใช้กับคนไทยว่า การรับเอานวัตกรรรมทันสมัยมานั้นไม่ได้เป็นปัญหานักสำหรับคนไทย เพราะคนไทยนั้นคลั่งไคล้ต่อความแปลกใหม่ทั้งสิ่งของและบุคคล

ในลายพระหัตถ์ที่สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ และสมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงพระนิพนธ์ถึงกันปรากฏว่าสมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์มีวิธีการยืมความหมายของคำภาษาอังกฤษมาใช้ใน 3 ลักษณะ คือ ความหมายคงเดิม ความหมายแคบเข้า และความหมายกว้างออก ดังนี้

1. คงความหมายเดิม เมื่อสมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์นำคำยืมมาใช้ และยังคงใช้ในความหมายคงเดิม ดังเช่น เมื่อครั้งเล่าเรื่องไปชะวา สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงใช้คำว่า “เอเยนต์” ซึ่งมาจากคำภาษาอังกฤษว่า “Agent” ซึ่งหมายถึงตัวแทน หรือนายหน้าที่ดำเนินการให้แทนทางธุรกิจ ซึ่งพระองค์ทรงใช้ในความเดิม ดังที่ปรากฏในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ ความว่า

> “...สมเด็จหญิงน้อยตรัสว่าวันเกิดของข้าพเจ้าก็ก่อนนั้นเพียงสัปดาหะเดียว ให้ไปฉลองวันเกิดที่บันดุงในปีนี้เถิด จะโปรดมีการเลี้ยงประทาน ก็เป็นอันตกลง กำหนดว่าจะไปให้ถึงบันดุงก่อนวันที่ 21 มิถุนายน และจะอยู่ที่บันดุงจนวันที่ 29 มิถุนายน ครั้นถึงเดือนพฤษภาคมเริ่มกะการที่จะไป ห้างอิสต์เอเชียติคเขารับให้**เอเยนต์**ของเขาซึ่งมีอยู่ตลอดทางที่จะไป ช่วยเป็นธุระในการเดินทาง
> (Prince of Phraya Narisaranuwattiwong Foundation, Krom Phraya Damrong Rajanubha Foundation and Kurusapha Trade Organization (Collector), 2003: 176)

จากการสังเกตการยืมความหมายคำภาษาอังกฤษในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จนั้น โดยมากสมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์ยังคงใช้ความหมายของคำยืมเช่นเดียวกับคำในภาษาเดิมที่ยืมมา คือยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงความหมาย ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า โดยธรรมชาติของการยืมคำภาษาอื่น ๆ เข้ามาใช้ในอีกภาษาหนึ่งในช่วงแรก ๆ นั้น อาจจะยังคงใช้ความหมายคงเดิมเพื่อสื่อความหมายได้ตรงกับความหมายเดิม

2. การยืมคำมาใช้โดยมีการเปลี่ยนแปลงความหมายให้แคบลง คือ คำซึ่งเดิมมีความหมายกว้าง ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงไปให้มีความหมายเฉพาะเจาะจงขึ้น หรือคำที่ในสมัยหนึ่งเคยปรากฏในบริบทกว้าง ต่อมาเปลี่ยนแปลงไปปรากฏในบริบทที่แคบกว่าเดิม (Dussadeepron Chamnirokhasan, 1983: 44 - 52) ดังปรากฏในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จดังนี้

> "เกล้ากระหม่อมขอถวายบิลค่าต้นไม้เงินทอง ซึ่งตรัสให้ทำมา 2 ฉบับ เปนเงิน 523 บาท ได้โปรดประทานไปที่พระเจนทั้งเงินและ**บิล** เกล้ากระหม่อมจะให้เขาไปรับที่พระเจนควรมิควรแล้วแต่จะโปรด..."
> (Prince of Phraya Narisaranuwattiwong Foundation, Krom Phraya Damrong Rajanubha Foundation and Kurusapha Trade Organization (Collector), 2003: 145)

จากพระนิพนธ์ข้างต้น คำว่า "บิล" ซึ่งความหมายที่สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์นำมาใช้นั้น เมื่อศึกษาความหมายจากบริบทของคำอาจทรงหมายถึง ใบที่ใช้สำหรับเรียกชำระเงิน แต่คำว่า "Bill" ในภาษาอังกฤษปัจจุบันนั้นหมายถึงรายการเอกสารโดยทั่วไป ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าใช้สำหรับเรียกเก็บเงินเท่านั้น

ลักษณะการยืมคำมาใช้โดยมีการเปลี่ยนแปลงความหมายให้แคบลงกว่าเดิมอาจเป็นไปได้ว่าการนำคำยืมเหล่านั้นมาใช้ในระยะหนึ่ง สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพและสมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ อาจมีการปรับเปลี่ยนความหมายของคำยืมนั้นให้เข้ากับบริบทของสังคมไทย ดังนั้นคำยืมบางคำจึงมีการเปลี่ยนแปลงความหมายให้แคบลงกว่าเดิมหรือทำให้ความหมายเฉพาะเจาะจงขึ้น

3. การยืมคำมาใช้โดยมีการเปลี่ยนแปลงความหมายให้กว้างขึ้น คือ คำซึ่งเดิมมีความหมายเฉพาะอย่างหนึ่ง ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงไปให้กว้างออก หรือนำไปใช้ในความหมายอื่นเพิ่มมากขึ้นหรือปรากฏในบริบทที่กว้างขึ้นกว่าเดิม (Dussadeepron Chamnirokhasan, 1983: 44 - 52) ดังปรากฏในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จดังนี้

> "...ปัญหาข้อหนึ่ง ซึ่งว่าพระวิหารจะได้ประดับกระเบื้องผนังเวลาไรนั้น ได้ไปตรวจดูพระวิหาร เห็นกระเบื้องนั้นเป็นลายดอกไม้จีนผูกเปนก้านแย่งขบวรไทย อันเปน**แฟชั่น**ที่กำลังเฟื่องฟุ้งในรัชกาลที่ 3 ได้ชุดกันกับลายชดน้ำบานประตูด้วย..."
> (Prince of Phraya Narisaranuwattiwong Foundation, Krom Phraya Damrong Rajanubha Foundation and Kurusapha Trade Organization (Collector), 2003: 49)

จากพระนิพนธ์ข้างต้น คำว่า Fashion "แฟชั่น" เมื่อศึกษาความหมายจากบริบทของคำอาจทรงหมายถึง ความทันสมัยทางด้านสถาปัตยกรรม ในปัจจุบันความหมายภาษาอังกฤษนั้นมีความเปลี่ยนแปลงไปโดยมีการใช้ในความหมายที่กว้างขึ้นคือ จะมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการแต่งกาย เสื้อผ้า ที่เป็นสมัยนิยมในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งทำให้เห็นว่าสมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ได้นำคำยืมภาษาอังกฤษมาใช้ในความหมายที่กว้างออกไปจากความหมายเดิมในภาษาอังกฤษ

การยืมความหมายในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ ของสมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์นั้น ได้มีการเปลี่ยนแปลงความหมายเพื่อให้เหมาะสมกับการนำมาใช้ในภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับที่ Khanittha Amhong (2007: 9) ได้กล่าวถึงการนำเอาคำยืมภาษาต่างประเทศมาใช้ว่า การนำคำยืมภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้อาจมีการปรับเปลี่ยนทางด้านเสียงและความหมายให้เหมาะสมเมื่อนำมาใช้กับภาษาไทย ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติของภาษาในสังคมของตน ความหมายที่ยืมมานั้นจึงอาจยังคงใช้ความหมายเดิมหรือหากไม่สอดคล้องกับสังคมไทยจึงอาจมีการปรับเปลี่ยนให้ความหมายแคบเข้าหรือกว้างออกไป เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทในสังคม ทั้งนี้ Bunchop Phanthumatha (2003: 88) ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำยืมว่า เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์และสังคมที่มีความแตกต่างกันเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้ความหมายกลายไป ซึ่งบางทีอาจมีการนำคำเดิมมาสร้างความหมายใหม่ เลิกใช้ความหมายเดิม บางทีก็ขยายความหมายออกไป หรือเพิ่มความหมายใหม่โดยที่ความหมายเดิมก็ยังนำมาใช้อยู่

บทส่งท้าย

การที่สมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์ทรงคุ้นเคยกับภาษาอังกฤษเป็นอย่างดีจึงมีพระทรรศนะเกี่ยวกับการนำคำภาษาอังกฤษมาใช้ในภาษาไทยว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาของทุกภาษา ตามที่ Jiraporn Chottiarawong (2001: 49 - 64) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับ

ทรรศนะภาษาต่างประเทศในภาษาไทยที่ปรากฏในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ ได้กล่าวถึงพระทรรศนะเรื่อง การรับคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทยซึ่งสะท้อนถึงความเป็นปราชญ์ทางภาษาของทั้งสองพระองค์ สมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์ทรงเห็นว่า “เป็นเรื่องธรรมดาและเป็นเรื่องจำเป็น ทุกชาติทุกภาษาล้วนมีคำภาษาอื่นทั้งนั้นในภาษาไทยก็เช่นกัน...” ด้วยเหตุนี้จึงทำให้พระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ ปรากฏคำยืมภาษาอังกฤษเป็นจำนวนมาก

กล่าวได้ว่าพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ เป็นการสัมผัสทางภาษาของสมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์ ในลักษณะของการยืมคำภาษาอังกฤษมาใช้เพื่อเล่าเรื่องและแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดซึ่งกันและกัน เนื่องด้วยสมเด็จฯ ทั้งสองพระองค์ทรงมีความใกล้ชิดกับภาษาอังกฤษ เป็นระยะเวลานานจึงทำให้รับเอาคำเหล่านั้นมาใช้ โดยวิธีที่นำมาใช้นั้นทรงใช้ในวิธีที่หลากหลายทั้งวิธีการทับศัพท์ วิธีการยืมคำภาษาอังกฤษมาใช้โดยเขียนภาษาเดิมปนกับข้อความในภาษาไทยและในขณะเดียวกันก็มีการแปลคำศัพท์เป็นภาษาไทย วิธีการแปลปนกับคำทับศัพท์ วิธีการแปลคำศัพท์ออกมาเป็นคำภาษาไทย และวิธีการตัดพยางค์ให้สั้นลงและเมื่อนำมาใช้แล้วยังมีการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำที่ยืมมานั้นตรงกับบริบทของคำในภาษาไทยอีกด้วย

การยืมคำภาษาอังกฤษในพระนิพนธ์เรื่องสาส์นสมเด็จ ของสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ และสมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ นั้นสะท้อนให้เห็นอิทธิพลของการใช้คำยืมภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน การยืมคำภาษาอังกฤษมาใช้ในภาษาไทยเป็นผลมาจากการหยิบยืมวัฒนธรรมตามความเจริญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเจริญทางด้านวิทยาการและเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Thawat Punnothok (2010: 3) ที่กล่าวถึงพัฒนาการของภาษาไทยที่ว่า ภาษาจะพัฒนาไปพร้อม ๆ กับวัฒนธรรมและวิทยาการในด้านต่าง ๆ เช่น กฎหมาย เศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา จึงมีการสร้างคำศัพท์ใหม่ขึ้นใช้ในภาษาทั้งโดยการยืมศัพท์มาจากเจ้าของวัฒนธรรมและวิทยาการเหล่านั้น และได้นำมาใช้ในภาษาไทยจนคนไทยรู้สึกคุ้นเคยไปแล้ว

References

Amara Prasithrathsint. (1982). Characteristics of language borrowing and foreign culture appearing in Thai language. *Arts of Language*. 2(1), 63 - 78. (In Thai)

_____. (1999). *Language in Thai Society: Variety, Changing, and development* (2nd ed). Bangkok: Chulalongkorn University Publisher. (In Thai)

_____. (2004). Thai Language with English touching as seen on his royal rescript of King Chulalongkorn. *Journal of Arts.* 33(1), 48-68. (In Thai)

Akekarat Udumporn. (2010). *The King suggests how to use Thai language.* Bangkok: Patthanasueksa Publisher. (In Thai)

Bunchop Phanthumatha. (2003). *Foreign Languages in the Thai Language.* Bangkok: Ramkhamhaeng University. (In Thai)

Dussadeepron Chamnirokhasan. (1983). *historical linguistics.* Bangkok: Chulalongkorn University. (In Thai)

Jiraporn Chottiarawong. (2001). Message of Princes: Attitude of "Foreign Language in Thai Language". *Liberal Arts Journal.* 1(2), 47 - 67. (In Thai)

Lakkhana Prompan. (2011). *Western language loan words in Thai novels.* Liberal Arts Master's Thesis. Bangkok: Kasetsart University. (In Thai)

Merriam - Webster, Inc. (2015). *Merriam-Webster Online Dictionary.* [Online] Retrieved from http://www.merriam-webster.com/dictionary. [2018, Jul 20]. (In Thai)

Nittaya Niratrob. (1987). *English loan words in Thai language between B.E. 2417 - 2453.* Liberal Arts Master's Thesis. Bangkok: Thammasart University. (In Thai)

Prakat Watcharaporn. (2002). *Global Thai Culturalist* (2nd ed). Bangkok: Dokya Publisher 2000. (In Thai)

Pranee Kullawanich; ed al. (2001). *Language Scene* (5th ed). Bangkok: Scholarly works published project, Faculty of Arts Chulalongkorn University. (In Thai)

Prapaporn Thanakittikasame. (1999). *Traditions of San Somdej.* Liberal Arts Master's Thesis. Phitsanulok: Naresuan University. (In Thai)

Praphoj Atsawawirunhakarn. (2012). *Declamation on Pillars of the land; the Prince Damrong Rajanubhab Series; Message of Princes.* [Online]. Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=mEOdZXtWBqg [2018, Aug 5]. (In Thai)

Prince of Phraya Narisaranuwattiwong Foundation, Krom Phraya Damrong Rajanubha Foundation and Kurusapha Trade Organization (Collector). (2003). *Message of Princes.* Bangkok: Kurusapha Ladpraw Publisher. (In Thai)

Rattana Chantao. (2001). Language Touching: Thai Language and Lao Language of Laotian. *Lumnamkhong Journal.* 7(3), 121 - 134. (In Thai)

Supapron Kongsirirat. (2010). *A study of Worldview of King Chulalongkorn as seen on his royal rescript.* Doctor of Education Thesis. Pitsanulok: Naresuan University. (In Thai)

Thitirat Raksasri. (2008). *Western language vocabulary in Thai language dictionary, Royal Institute printed B.E. 2542.* Liberal Arts Master's Thesis. Pitsanulok: Naresuan University. (In Thai)

Thongsuk Ketroj. (2003). *Foreign language in Thai Langauge* (8th ed). Bangkok: Ramkamheng University Publisher. (In Thai)

Unchalee Singhanoi. (2005). *Universal Uniqueness and Identity of language and culture: Facilities and barrier in language touching.* [Online]. Retrieved from http://www.human.nu.ac.th/jhnu/file/journal/2011_02_17_14_03_32-2-1-1.pdf [2018, Oct 5]. (In Thai)

Wanlaya Wimookthalob. (1970). *Change the meaning of words, Phrase and order of words in Rattanakosin period.* Master of Arts Thesis. Thai Language Department. Bangkok: Chulalongkorn University. (In Thai)

Wilaiwan Kanitthanan. (1983). *Historical linguistics: Evolution of Thai and English.* Bangkok: Thammasart University Publisher. (In Thai)

Wit Thiengburanatham. (2008). *English-Thai Dictionary & Thai-English Dictionary Updated and Completely Edition.* Bangkok: SE-EDUCATION. (In Thai)

Received: November 5, 2018
Revised: March 21, 2019
Accepted: March 21, 2019